

J A N U A R I

F E B R U A R I 1982

R E I S V E R S L A G : I N D I A

S R I L A N K A

ROGER CROEGAERT

WANAKKAM - team

Op donderdag 7 januari stegen de 5 reizigers op in een reuze DC 10, te 12.30 uur. Een uur later overvlogen wij reeds de Alpen op 10.000 meter hoogte, met een snelheid van 1080 km per uur. De buitentemperatuur was -56°C. Een zeer comfortabele vlucht van slechts 10 uren, want er was maar één tussenlandig : ABUDHABI aan de Perzische Golf.

We stapten uit het vliegtuig te 10.30 uur 's avonds, Belgische tijd. Het was toen in BOMBAY 3 uur in de morgen. Vier uren wachten en te 7 uur bracht een ander vliegtuig ons naar BANGALORE, dieper in het Zuiden van India. Die stad is bekend voor haar heerlijk klimaat. Goed voor ons om te beginnen : 25°C. We zitten hier op 600 meter hoogte. Anders dan voorzien logeren wij bij de Paters van het H.Kruis : het koppel (Roger en Wiske) in één kamer; de 3 musketiers (Walter, Rik en ikzelf) in een andere kamer. Af en toe geen licht of geen water, maar we zijn tevreden. De muggen zorgen ook voor de nodige afleiding. Buiten de grote drukte van de indische mensenzee, het geroep van de kraaien, het hawaai van het "verplicht" getoeter van de auto's en camions. Een weelderige natuur omringt ons ...

Op de twee dagen van ons verblijf in Bangalore raaptten wij 3 nieuwe projecten op : het begint al ! De nood is toch zo groot hier ...

Father Harry Stocks, een Schotse "reus", brengt ons naar zijn centrum voor de DOVEN.

India telt 22 autonome deelstaten (= landen zoals in Europa). Bangalore is de hoofdstad van de Staat KARNATAKA.

Die staat telt 30 miljoen inwoners en ... 200.000 doaven.

De honderden doven die in het Centrum opgenomen worden, worden opgeleid in technische training, culturele activiteiten, zelfs toneel, en het interessante is dat er een tolkafdeling is om officiële ambtenaren, politieagenten enz. op te leiden in de "teken-taal" om in het openbaar met de doven te kunnen spreken. Het zijn allemaal zeer arme jongens die

hier tot ontwikkeling en tot een eigen job worden geholpen. Verder hebben we 2 projekten voor "slum-people" = mensen uit de krotwoningen. We bezochten zo'n wijk : konijnenpijpen in de grond waarin ge moet kruipen om de mensen te bereiken. Onbeschrijfelijk wat ge daar ziet. Honderden half-naakte kinderen, vuil en vol vlooien en toch vriendelijk lachend, overrompelen u en beletten u bijna verder te stappen tussen de lage hutten. Sommige gezichten vergeet ge nooit meer, zoals die vrouw (jong-oud?) ge kunt het niet weten !, die mij deed denken aan de Lijdende Christus ...

's Avonds vierden we Eucharistie bij de Fathers : op de grond rond een lage tafel, een beetje zoals op het Laatste Avondmaal. De priesters gekleed in wit en oranje-sjaal. Verder olielampen en wierookstokjes. Een dertigtal jongens die zich voorbereiden om priester te worden, bidden ingetogen en zingen uit volle borst. Alles klinkt hier eerlijk en spontaan in een gelovige en toch altijd vreugdevolle stemming. We hebben veel van deze mensen te leren, en zeggen het dikwijls aan mekaar.

Deze 2 dagen in Bangalore (8 en 9 jan.) geen ogenblik tijd gehad om wat te schrijven, juist enkele vlugge nota's.

Nu in de groep rekenen wij op de 2 flinke sekretarissen : Rik en Wiske, die overal verschijnen met hun nota-blok in de handen ! ... Voor later ...

Een anekdote : de eerste nacht sliepen de 3 musketiers slecht en om 3 uur 's morgens beslisten zij met een deken rond de schouders een tochtje te doen, buiten in de hof : ge ziet die 3 wijzen uit het Westen al (lachend) rondtoeren tussen palmbomen, eucalyptussen en papayas !!

Zondag 10 januari : 6 uur op. Geen water om u te scheren. Gelukkig nog wat in een emmer van de toilet. En ... broederlijk delen !

Een vlucht van 3/4 uur en we zijn in COIMBATORE. De 4 in een eenvoudig hotel, en ikzelf in een kamerke van een klooster.

's Avonds de vensters toe, anders komen de ratten binnen !

Dezelfde dag rijden we reeds 32 km verder naa KARUMATHAMPATTY het weeshuis van 260 doodarme jongens, waar Roger Roelands

en Wiske met hun groep in de parochie van Vogelzang (Anderlecht) gedurende 3 jaar al zoveel voor gedaan hebben ! Daarbij we zien de resultaten, en dat moedigt de WANAKKAM-groep aan :

- studiezaal : nieuwe vloer en nieuw dak
- nieuwe toiletten met watervoorziening en put
- nieuw douche-systeem met buizen
- tafels en banken in de eetzaal
- en dan vooral : een heel stel koeien en varkens. De jongens drinken nu goede melk en eten varkensvlees. De melk wordt ook verkocht aan de geburen en de opbrengst dient voor het Centrum; om nieuwe koeien aan te kopen enz...

De jongens glunderen van geluk en zien er "merkelijk" beter uit dan 3 jaar geleden!

Gisteren 11 jan. was het dan een lange reis van meer dan 300 km, met 5 +chauffeur in een kleine wagen. Door vlakke en bergland (27 haarspelden) waar nog veel wilde dieren zitten, tot in SOOSAIPURAM : daar moet nog veel gebeuren, vooral "WATER". Het land moet vruchtbaar gemaakt worden om planten te cultiveren voor zijde-wormen.

35 km verder bezochten wij MUDIANUR en DODDAPURAM, 2 zeer afgelegen dorpen tegen het oerwoud. De kinderen zouden absoluut naar school moeten gaan, 85 km ver ! Een omheining moet er komen om de velden te beschermen tegen de wilde zwijnen, herten en olifanten. 7 maanden geleden werd een man doodgetrapt door een olifant, midden in het dorp : we zagen de plaats.

En wij maar noteren, de mogelijke nieuwe projecten... ook voor huizenbouw en ontwikkeling. De mensen van het dorp verwelkomden ons met muziek en halsslingers, een eind ver. De priester geeft de mensen volle inspraak voor het samen opbouwen van hun dorpsgemeenschap. Schoon om zien.

De terugkeer tegen de avond door het OERWOUD bracht ons vóór 3 wilde olifanten (BRR...), een wilde pauw, een vos enz...

Om 9.30 uur terug in Coimbatore.

Walter en Rik zijn vandaag 110 km ver weg naar MUDIS voor het projekt van de "gerepatrieerden uit Sri Lanka". Wij 3 blijven hier om nota's te nemen en wat uit te blazen. Straks bezoeken ^{we} de instelling waar 2 meisjes van Wiske en Roger van-

daan komen, en waar 2 andere kinderen klaar zijn om te vertrekken met ons naar België (2 van de 13 die we zullen meebrengen voor adoptie).

COCHIN

Terwijl Rik en Walter meer dan 100 km door de bergen trekken om in MUDIS de uitwijkelingen uit SRI LANKA in de thee-plantages te ontmoeten - er zijn er 10.000 in die streek alleen-bezoeken wij 3 in COIMBATORE het St. Helen's Home, waar de zusters zorgen voor 120 kleine kinderen en babies, allen wezen en vondelingen. De 2 kinderen van Roger en Wiske Roelands, Myriam en Ellen, komen uit dit Home. Roger kon zelfs een dia nemen van het bed waarin Ellen gelegen heeft.

Zo'n kleine babies ziet ge in België toch niet : echte Liliput-babies, zoals die tweeling van 3 dagen oud, die elk 2 kg weegt. Een andere baby van 1 week oud was het 14de kind van een moeder die bij deze bevalling stierf...

Op woensdag 13 januari nemen wij dan afscheid van COIMBATORE. De 3 laatste dagen hebben we in die streek meer dan 750 km rondgereisd. De projekten werden genoteerd.

En het wordt een vlucht met vele schokken en luchtzakken boven bergen en kokosnootwouden. Na enkele scherpe zwenkingen die ons de backwaters (= binnenwateren) en de overvloeide rijstvelden laten zien, landen we veilig op de vlieghaven van COCHIN.

O wat een hitte hier ! We kunnen bijna niet vooruit met onze valiezen. Maar hier ook worden wij opgewacht door een oude bekende : F. Angel Mary, die per boot van een afgelegen eiland gekomen is, samen met familieleden. Na eindelijk in een bank in CoCHIN ons geld te hebben gewisseld, worden wij op een smakelijke niet te gepeperde vis-lunch uitgenodigd bij de familie van Mister George. Fijne mensen die ons zeer vriendelijk onthalen. Gelukkig draait een fan boven ons hoofd, een soort ventilator, want de temperatuur stijgt tot boven de 35° ! Men zegt dat de hitte stilaan begint op te komen, en een hoogtepunt bereikt in maart-april.

Volgt dan een boottocht in een overdekte kleine motorboot, naar de eilanden. De tocht duurt 2 uur. We zitten heel relax in die boot en genieten van een paradijsachtige natuur : gebogen palm-

bomen langs de oever, banaanbomen, een weelde van kleurrijke vogels, witte zeezwaluwen, wit-zwarte en azuurblauwe grote ijsvogels, kraanvogels, visarenden, enz... Een azuurblauwe hemel overkoepelt de groene kokosnootbomen.

We stoppen in CHERANELLOOR waar onze vriend Father A. Mary verschillende stevige huizen gebouwd heeft, met ons aller hulp. Mensen komen toegelopen en groeten vriendelijk die vijf witte gezichten die precies van een andere planeet komen.

De boottocht gaat dan weer verder naar het eiland VARAPUZHA, waar we ontvangen worden in het monasterium van de paters Carmelieten - op de aanlegplaats was twee dagen tevoren een langwerpige smalle boot vol volk omgeslagen - Iedereen in de stroom, één meisje van 13 jaar verdronk, alle anderen werden gered.

Het eiland telt ongeveer 3.000 mensen, die allen katholiek zijn, wat ge in India niet veel tegenkomt.

Het monasterium is als een sterke oude burcht, gebouwd 300 jaar geleden. Drie lange gangen door en ge komt in de kamer van de Bisschop, waar Walter en ik mogen logeren - Dan toch nog op een planken bed, maar dat gaat ook. Rik wordt verwezen in een cel beneden, met tralies. Precies een gevangenis. Hij zal dan niet bang moeten zijn voor de dieven !

Wiske mag in een mannenklooster niet overnachten (wel eten met ons in een aparte kamer). Zij gaat dus met Roger naar de zusters, waar ze elk een kamer krijgen. Roger mag dus toch wel in een vrouwenklooster binnen !

Op 14 januari 's morgens worden we wakker te 4 u 30 : klokkengelui ! Alle vensters zijn open om lucht te hebben. Dus we horen alles ! Ook de mis van 5 u, uitgezonden door luidsprekers !

Te 7 u 30 ^{vonde}we het goed een morgenwandeling te doen aan de boorden van de stroom, tussen de palmbomen. De kinderen stappen met hun boeken de bootjes in om naar school te gaan aan de overkant.

Een eerste mis in het nederlands, onder ons, doet deugd na al dat engels. Dagelijks bezinnen wij ons en zeggen de Heer dank voor wat we beleven, in een Eucharistie. Vandaag las Wiske een

stuk voor uit het boek dat ik van onze PSP kreeg (Pastoraal Team) :
"God, mag ik uw buurman zijn ?" - Walter en Rik krijgen hun beurt
voor teksten en lezingen, en Roger leidt de zaag in.

Gedurende twee uur bespreken we dan de projekten met Fr. Angel
Mary - Een glas kokosnootsap als verfrissing. Het gaat ener-
zijds over de verwezenlijkte projekten : aanschaffing van drie
boten (= werkverschaffing), geiten + handel in melk, huizen-
bouw op het eiland, naaicentrum voor de vrouwen, enz... en ander-
zijds over de noden in de toekomst : job-training voor jongens
in mechaniek, telefoon, als lasser, loodgieter, enz... opdat
ze later hun eigen weg kunnen gaan.

Na een korte siësta, alles inpakken en weer de boot in, terug
naar COCHIN, langs de backwaters en de PERIYAR-stroom, tussen
wouden palmbomen. Niet vergeten dat we in KERALA zijn, de naam
van een land in India, en dat betekent KERA= kokosnoot, LA =
land. Land van de kokosnoten.

Bij het wegvaren wuiven de twee kleine boys ons nog toe, die
voor ons eten zorgden : Francis, 14 jaar en Anthony, 12 jaar.
Deze laatste had zijn rechterarm gebroken en die arm bleef gans
stijf aan zijn schouder hangen - Een operatie kan hem redden, maar
is te kostelijk. Rik stelt voor er iets voor te doen.

We hebben op het eiland ook nog een vezel-atelier bezocht,
waar 300 meisjes de vezels van palm- en banaanbomen verwerken
tot handtassen, matjes, enz... Ze verdienen 2 à 3 roepies per
dag, volgens hun prestaties. Eén roepie = ₹ 5 B.FR.

In COCHIN begeven we ons naar het huis van de aartsbisschop,
waar veel kamers zijn, maar weer niet voor vrouwen, niet voor
Wiske !

We worden eerst samen ontvangen bij Kardinaal PARECATTIL, die
wij in 1975 ook ontmoet hebben. Er zijn twee kardinalen in India,
de andere is in Calcutta, in het noorden.

In de gang hangen foto's van de kardinaal, van zijn ontmoetingen
met de vijf laatste pausen !

Wiske moet om 6 u "binnen zijn", in het klooster van de zusters
van Nazareth. Wij doen haar uitgeleide, met 8 in één wagen,
2km ver. We zeggen natuurlijk dat ze als "non" binnentreedt !

De ene spreekt van "Zuster Wiske", de andere mis-spreekt zich, en gewaagt van "Suske en Wiske" !! Na het droevig afscheid - voor één nacht - zetten ze ons af op het strand, op onze aanvraag om d'as te nemen van een kleurrijke zonsondergang. Om maar te zeggen dat we hier ook momenten van ontspanning en leuke beleven... Morgen vroeg naar TRIVANDRUM, om van daar naar het eiland SRI LANKA te vliegen. Nu zult ge wat moeten wachten...

TRICHY

Vanuit COCHIN vertrokken we dan naar TRIVANDRUM, de hoofdstad van KERALA, wat betekent : land van de kokosnootbomen. Daar ontmoetten wij Fr. Thomas, de Cardijn van India, die ons zou vergezellen naar Sri Lanka (Ceylon).

Hier bezochten wij zeer arme vissersdorpen : een zwerm van mensen en kinderen volgen u overal !

Slechts één nacht bij de ICM-zusters, en weer inpakken voor... een boeiende (vermoeiende) zeer gevulde tocht van zomaar 865 km. doorheen een heel stuk van CEYLON.

Een paradijs van natuurschoon, maar een hel van ellende en verdrukking. De 15 blz. notities kan ik onmogelijk samenvatten, maar ik kan u verzekeren dat we op 3 dagen enorm veel beleefd en gezien hebben.

Zowel centra van ontwikkelingswerk waar we besprekingen voerden en plannen smeedden, als vooral het telkens weer uitstappen uit de wagen om de thee-plukkers te bezoeken "ter plaatse" in de bergen. Zij wonen in de zogenaamde LINES, barakken met voor iedere familie 1 kamer, zonder venster, zonder licht, en met 1 u water 's morgens en 1 u 's avonds. Natuurlijk veel ziekten. Het pijnlijke is dat ge hier overal de verwoesting ziet van de revolutie die hier woedde in augustus 1981. Dus nog recent. Eén voorbeeld : de reeks LINES in OOWELLA. Naast de nieuwe lijn gebouwd door het koppel Pieck-Bracq, met opschrift "LOVE GIFT" = liefdesgift, de oude lijnen + de uitgebrande. De mensen waren nog zeer dooreengeschild. Ze waren gaan vluchten

in de bergen, in de jungle, 3 dagen. Een vrouw werd er gebeten door een slang en bleef voor één maand ziek.

Ook in het kerkje werd verwoesting aangebracht. Het zijn de inwoners van SRI LANKA zelf (Ceylon), die de TAMULS, de Indiërs die hier sinds meer dan 100 jaar thee plukken (en door de Engelsen hier werd~~de~~ overgebracht) willen verdrijven. Soms denkt ge dat ge in EL SALVADOR zijt, als ge nog stukken mensen-vlees ziet hangen aan grillen, van een man van 32 jaar die ze levend verbrand hebben.

Fr. Ciampa, onze vriend, heeft hier niet weinig meegemaakt. Een heel dorp vroeg ons hen mee te nemen naar India.

En dan maar verder trekken en overal de zelfde situaties vaststellen. Vele mensen werken hier als helden om die Tamuls te bevrijden uit hun netelige situatie.

We noteerden een pak projecten, O.a. de opbouw van een materniteit, hoog in de bergen, om de moederkens deftig te laten bevallen. Ge moet u dat proberen in te denken : een stationwagen, met 8 personen, waarvan 2 mannen achteraan, midden de valiezen, voorovergebogen, en dan maar crossen langs hobbelige wegen, duizenden bochten en kronkelpaden, telkens voor 2 of 3 uren; ja, Rik en Roger R. en Walter zijn sterke kerels. Ik heb ook een tijd van achter gezeten, maar kon het niet zo lang uithouden : uw hersenen worden dooreengeschied ! Ik vind onze medereizigers zeer moedig. Te weten ook dat we elke nacht ergens anders moeten overnachten, en beeldt u in, soms in compagnie van mieren onder uw lakens, of een grote spin die u zit te beloeren en die ge niet durft opjagen...

We zaten hier toch goed die nacht in de bungalow van een vriendelijke manager, een Indiër, want er zijn ook Goddank goede managers...

De laatste nacht was in BADULLA. In het oosten van Sri Lanka, het verste punt van huis. Een interessant centrum waar men jongens uit de theeplantages een job aanleert opdat ze zichzelf later zouden kunnen bedruipen. Met Wanakkam hebben we zo'n 30 jongens een opleiding van 6 maanden kunnen bezorgen. En we zullen het nog doen.

Die laatste dag in SRI LANKA - dinsdag 19 januari - zijn we om 3 u 's morgens na 4 uur rust opgestaan. O, wat een vogelconcert ! Te 4 u zaten we allen terug in ons ruimtetuig om 275 km. af te leggen, dwars door het eiland, tot COLOMBO. Dat wil zeggen 9 uur rijden, omwille van de eindeloze kronkelingen... Onderweg heel hoog op 2.000 meter gestopt te 6 u 's morgens. Wat gymnastiek : ja, rijm op de grond. Brrr... We dachten weer eens aan u !

In COLOMBO : de vlieghaven in , de doeanen, etc... en onze 8e vlucht begon : terug naar India.

Prachtig zicht op de zuidelijke punt van India en ... o wee, een te vlugge landing met een geweldige schok : we waren nog wel 300km/uur aan het vliegen. Dan maar remmen op de motoren en de vleugels met alle geweld, zo verstonden we het. En stop : OK. We waren in TRICHY. Hier bij de Holy Cross Sisters kregen we weer de kans om een goeie douche te nemen en ... op adem te komen.

Een zeer arme school bezocht met ... 1.600 kinderen, opeengepakt. Ongelooflijk, nooit gezien bij ons. Allemaal kinderen uit de slums van CHINTHAMANI, waar we ook huizen bouwden. Voor die school zal nog wat gebeuren.

Ook voor een ander dorp, waar de Zusters de kinderen (meisjes) van prostituéés opnemen. Daardoor worden die kinderen goed opgevoed en na jaren stellen ze vast dat hun moeders van leefwijze veranderen.

Vandaag bezochten we nog een ASHRAM, 25 km. van hier, een soort abdij op z'n Indisch, waar mensen en vooral jeugd uit alle landen van de wereld zich komen bezinnen. Genre TAIZE.

Binnen één uur vertrekken we dan per trein, 2 uur, naar MA-DURAI waar we ook veel dorpen moeten gaan bezoeken.

Ge ziet, ons reisprogramma is compact, en we wisten het wel, maar alles verloopt zeer goed. We zijn allen bruingebrand en lichtgekleed en helpen elkaar in wel en wee. Dagelijks vieren we blij en dankbaar Eucharistie. Intenties genoeg !

Ik zou er nog 10 blz. kunnen bijvoegen, maar STOP.

Vrije vertaling van een opschrift dat ik hier ergens las :

"Het enig noodzakelijke voor de triomf van het kwaad, is dat goede mensen NIETS DOEN".

KODAIKANAL

Op donderdag 21 januari namen wij dan afscheid van TRICHY en met 2 Indische zusters begaven wij ons naar het station. Ditmaal wordt het een treinreis. Een zeer groot station waar niet veel licht brandt; ook weer een enige ervaring : het is zo gans anders dan bij ons. Met 7 stappen we resoluut over tientallen sporen, zo maar door het donker, en maar zien dat ge uw voet niet omslaat. Oude lokomotieven staan daar te puffen en te stomen, zoals 40 jaar geleden bij ons.

Alles is toch goed georganiseerd. De ticketten waren op voorhand geboekt, en als de trein, de onze, binnenreed, stopte compartiment F vlak voor onze neus, daar waar ze ons gezegd hadden te blijven staan op platform 5. De lange Diesel-trein startte dan te 8 u 's avonds en had vlug een hoge snelheid. Indiërs zijn mensen die vlug kontakt nemen. Een 10-tal jonge mannen hadden ons rap in't oog en kwamen voor ons zingen en zelfs dansen, tussen de zitplaatsen in. En dan overdonderen zij u met vragen o.a. over het socialisme in Europa, de anti-raketdemonstraties, Polen, de rol van de kerk, de priester-arbeiders, Het sociaal engagement en zelfs over de charismatische beweging.

De 2 uren treinreis waren vlug om en rond 10 u reden we het station van MADURAI binnen. Voor de trein stopte, konden we al wuiven naar onze vriend, Fr. KULANDAIRAJ, die ons met zijn vrienden stond op te wachten. Iedereen kreeg een schone slinger rond de nek, en dan maar vlug een tea-room binnen, want we hadden grote dorst.

We brengen de nachten door in een Technische School, waar we al vlug een projekt bijkregen voor de 100 jongens die hier een stiel leren : allemaal arme jongens, die in de studies niet gelukt zijn. Iedereen kreeg een Jezuïeten-kamer, ons koppeltje verbleef in een bungalow apart, midden de palmbomen.

Eerst een textiel-bedrijf bezocht, dat voor armen werd opgericht en dan natuurlijk de fameuze MEENAKSHI-tempel met zijn 10 hoge torens, vol gekleurde afbeeldingen van goden en godinnen. MADURAI is zowat het Mekka van de Hindoes in het zuiden, zoals BENARES (VARANASI) aan de Ganges in het noorden. (Dit is voor binnen een paar weken). Bij ons is dat ROME.

Allemaal zeer vreemd voor ons. Die tempel is bijna een stad binnen de stad. Ge moet ook betalen, voor ge de Poort binnen-treedt, en uw sandalen uitdoen. Dan maar blootsvoets en goed zien dat ge in geen koeiendrek stapt. Soms is de vloer in volle zon zeer heet... De apen houden u hier en daar gezelschap. De voorhal van de tempel is één grote markt vol kraampjes.

We kochten er enkele halssnoeren, zeer mooi en ... goedkoop. En dan ziet ge veel mensen aan alle hoeken en kanten hun god vereren, zeer devoot en ingetogen : Ganesh met zijn olifanten-slurf, de wrede godin Kali of de botergodin die druipt van de smeltende klompen boter, die de pelgrims naar haar toegooien. Zelfs zeer kleine kinderen, kaal geschoren als teken van hun toewijding aan een god of godin, doen allerlei rituele gebaren ! Een enorme zaal met 1.000 pilaren bevat een hoop kunstvoorwerpen uit het hindoeïsme. En in de vijver van de tempel wassen en reinigen zich de gelovigen zoals in het water van de Ganges. 23 en 24 januari : terug een fameuze rondreis door het RAMNAD-DISTRICT. Daar hebben we veel projekten. Zes dorpen doen we aan.

De natuur bleek ons veel mooier dan in 1978. Toen was het er woestijnachtig door het feit dat het 3 jaar niet geregend had. De mensen hangen hier geweldig af van de weersomstandigheden. Gelukkig hebben ze in het moesson-seizoen veel regen gehad, en nu, onder een azuurblauwe hemel bij 30 - 35° ziet ge hen zeer ijverig werken om de rijst oogst binnen te halen. Ge ziet dat ze zeer gelukkig om zijn : het lijkt wel een feest.

Af en toe stoppen om dias te nemen van de mensen aan het werk, van de prachtige palmyras of dikke oude bomen langs de weg, zelfs van een stel bomen die uitsteken uit het water van een overstroomd gebied, van groene of blauwe vogels, of van een kleurrijke zonsondergang.

In SIVAGANGA stonden de mensen en kinderen ons op te wachten, enkele mannen die hun brood verdienen met te wassen, een strijkijzer in de hand, anderen voor hun ricksha, een soort pousse-pousse met fietsdrijver... gesteunde projekten. Van de Father kregen we een glas whisky, de 1e sterke drank die we proefden sinds ons vertrek uit België !

Dan naar een zeer arme wijk van harijans, de kinderen van God, zoals Gandhi ze noemde. 110 families konden hier aan het werk gezet worden door het vlechten van manden, schouderzakken, enz.... Alleen het materiaal moet hen bezorgd worden. Gans de wijk stond daar te dansen en te wuiven van vreugde en dankbaarheid, in de hete middagzon.

Uren nadien geraakten wij in KUTHALUR, de parochie van onze vriend Father KULANDAIRAIJ, die naast die plaats nog 27 andere dorpen bedient, zeer ver van elkaar verwijderd. Om 9u30 's avonds kregen we daar een verwelkoming in een nokvolle zaal. Nadien volgde dan een processie met (primitief) muziekkorps en twee praalwagens, één met Sint Michiel en één met Sint Sebastiaan, de patroonheilige. Tapijten worden ontrold, jongens dragen zware gaslampen, ('t is nacht !), kleine kinderen dragen hoge vlaggestokken met een zeer klein wimpeltje, en mannen en jongens trekken en sleuren om de praalwagens op hoge wielen door het dorp te krijgen. Vuurwerk en crackers doen u verschieten tot de klokken op de toren te middernacht er een punt achterzetten.

De 3 musketiers delen dan een kamer... zonder mosquito-net, en te 5 u wordt iedereen gewekt door de luidsprekers en de muziek + het hanen-en kraaien-gekraai !

24 januari is een zondag : dus lange hoogmis met veel zang en nadien nog eens dezelfde processie. Ditmaal "mag" ik de goudgele koorkap aandoen en op de tapijten stappen, om bij de praalwagens de 2 beelden te zegenen en te bewieroken.

Kilometers verder, in DEVAKOTTAI, hebben de zusters een grote nood aan klaslokalen, want jongens uit de buurt kwamen tweemaal hun voorlopige strooien afdaken in brand steken. Een nieuw projekt. Meer dan 800 meisjes komen uit 78 dorpen uit

de omtrek. Zeer arme kinderen... De dorpen zijn hier zo ver uit elkaar gelegen... What to do ?

De andere dorpen die we bezochten & zullen we nooit vergeten, vooral SEVARAKOTTAI waar de mensen er zo primitief en verwilderd uitzagen, en VADAKKUR, waar we in de duisternis toekwamen en de mensen al 3 uur op ons wachtten. 't Was allemaal gepland door de Father. Ze hadden een eenvoudig, maar schoon podium opgericht, met vlaggetjes en lichtjes. In het zeer kleide kerkje liep een rat rond de boog boven het Tabernakel. Ons Heer woont midden tussen de armen en... hun ongedierte, en de armen zijn zeker Zijn grote vrienden !

Andere activiteiten en bezoeken sla ik over, o.a. PERUNGUDI om u te zeggen dat het vertrek uit MADURAI en de reis in 2 wagens, van 120 km., doorheen de hete vallei en het koude bergland, goed verlopen zijn. Tot we na het fotograferen van een hoop apen, op 2.200 m. in KODAIKANAL toekwamen.

Het centrum waar 35 meisjes de koorden van de Gepensioneerden van Kuregem bewerken, hebben we bezocht, alsook de kinderen van uitwijkelingen uit Sri Lanka, die een job aanleren op naai- en schrijfmachines. Een kleine groep, maar weeral 15 families die een betere toekomst tegemoet zien. Verschil van klimaat : een dikke trui aan en onder de dekens slapen !

28 januari : 9 u 's morgens : Gaston komt veilig aan na de nacht doorgebracht te hebben in MADURAI. De 6 kunnen nu samen verder reizen in hun ruimtetuig.

MADRAS

Gaston, de 6e medereiziger, kwam ons ruimtependel doorheen India na 3 weken vervoegen, veilig en gezond, na een tweedaagse reis, hoog in de bergen in KODAIKANAL. Was me dat een aangenaam weerzien : voor ons is het precies maanden geleden dat we België verlieten. Onze vriend kreeg dan ook een "Indische" verwelkoming. Wiske, in sari verkleed, zorgde voor de rithus : besprenkeling, een tilak = bruin-rood puntje op het voorhoofd, het overhandigen van een slinger. Rik en Roger hadden een potpourri samengesteld,

dus leute was er genoeg. We kregen dan elk een pak brieven en vers nieuws van het thuisfront.

Op de middag kregen die dag meer dan 1.150 kinderen een feestmaal buiten op een wei. Stel u voor : zo maar op de grond in volle mist. Op een bananenblad bestond het "feest"-maal uit : rijst en groenten, overgoten door een speciale saus. En gelukkig dat ze waren !

We wisten niet dat we die dag wellicht het meest schokkende en hartverscheurende van onze reis gingen meemaken... Onze 6e kosmonaut werd mee vanaf de 1e dag met zijn neus op de harde realiteit gedrukt. Het bezoek aan de gerepatriëerden uit Sri Lanka hier in de wouden (PABNI HILLS).

We "kropen" met zijn 9 + de chauffeur in een jeep. Zuster Agnes vergezelde ons alsook onze vriend, Fr. Arulanandan, die de zorg heeft voor de 15.000 uitwijkelingen, die hier beland zijn en die ook al lang op onze lijst staan.

5.000 van die mensen zitten hier rond KODAIKANAL, maar de 10.000 anderen leven in onmenselijke kondities overal in de wouden. Met de jeep legden we ontelbare kilometers af langs zeer slechte, hobbelige wegen, en maar draaien en keren door de hoge bergen, door wilde wouden.

De eerste halte was in KUNDARRU : om nooit te vergeten. Stel u voor dat 250 families aan 't verhuizen zijn, met man en macht. Die mensen wonen midden in het woud, in lange, zeer lage hutten, waarin ge op handen en voeten binnenkruipt. Iedere familie heeft een klein vertrek van 6 vierkante meter. Soms zitten ze er tot met 15 mensen in. De mensen werken in het woud, vellen bomen neer, doen nieuwe aanplantingen, enz... Als dat stuk woud afgewerkt is, moeten zij van de contractor (de baas) verhuizen naar een andere plaats in het woud, waar ze opnieuw werk hebben. Dus worden geen stevige huizen voor hen gebouwd, want ze moeten hun hutten meenemen. Dat gebeurt alle 2-3 maanden, soms zelfs na één maand. Een echte volksverhuizing was hier juist bezig tegen die berghelling : mannen droegen de zwaarste stukken, vrouwen de rest, huishoudgerief, brandhout, enz..., alles op het hoofd. Kinderen liepen achter de magere kiekens om ze te vangen, want die moesten ook mee.

We stonden dan tussen die massa die ons ondervragend bekeek. De Father gaf uitleg waarom we er stonden. Het pijnlijke was dat die mensen rilden van de kou : de mist kwam op en dan wordt het ineens zeer killig. Een meisje van 12 jaar was erg ziek en moest zo maar mee. En die jonge zwakke moeders met hun babies, en die oude mensen. We konden niet anders dan een paar pulls achterlaten, die we hier droegen, want het was voor ons ook killig, vergeleken met de vallei van MADURAI, 60 km. lager, langs de weg.

Er is in dat vluchtelingenkamp geen enkele shop, niets te winkelen, zelfs geen warme thee te drinken. Niets. Om iets aan te kopen, moeten die mensen 12 km. te voet afleggen door de slechte woudwegen, tot in KODAI, en... terug.

De volgende nederzetting, kilometers verder verwijderd van enig centrum, bleek nog zieliger. Daar wonen die sukkelaars in lage krotten met tinnen golfplaten. Een meisje kroop uit zo'n woning met een baby op de arm, en bedekte zichzelf en het kind met versleten zakkengoed. En al die mensen komen af om te kijken naar die vreemde bezoekers om hun vriendelijk te groeten : "WANAKKAM" ! Op sommige plaatsen krijgen enkele kinderen onderricht in een kleidehut (de school !) of buiten.

En dan weer verder met de jeep tot de volgende nederzetting. Verleden jaar, in 1981, stierven een 40-tal kleine kinderen tengevolge van ondervoeding.

Tweemaal per week komt dezelfde jeep als mobiele kliniek hier voorbij om de meest dringende geneeskundige zorgen aan die mensen te bedienen. Deze jeep werd hier door een groep Canadezen bezorgd, die hier in het woud geweest waren. Buiten hen hadden nooit mensen uit het westen deze uitwijkelingen bezocht.

Na 2 uren door dit bergland en deze wouden gereisd te hebben, stoppen we dan dicht bij de plaats BERIDAM aan een kleide barak, de enige tea-room in de streek.

En dan weer 2 u. door een dikke mist zeer traag teruggereden, rond een meer tot in KODAIKANAL waar we laat op de avond aankwamen.

Algemene indruk van de groep : die mensen zijn NOG erger gesteld dan de mensen in de barakken -LINES- van de theeplantages in

Sri Lanka... In de late avondmis kozen we dan het Evangelie van Mattheus (25) : "ik was hongerig... Ik was naakt..."

In KODAIKANAL bezochten we nog het dispensarium, een weeshuis met kinderen uit Sri Lanka, en de klas waar 's avonds enkele meisjes en zelfs oude vrouwen les krijgen in lezen en schrijven. Het zijn totaal ongeletterde mensen, die elke dag een 10-tal km. te voet afleggen, om hoger in de bergen brandhout te gaan sprokkelen en het in de stad te verkopen. Opbrengst : 12Rs. per dag (maal 5 B.Fr. = 60 B.Fr.)

Op 30 januari hadden we in de voormiddag een "ernstige" vergadering van het WANAKKAM-TEAM. Een evaluatie en op punt stellen van onze toekomstige werking.

En 's namiddags was het dan weer inpakken om de grote reis van de bergen naar de hete vallei aan te pakken. Regelmatig brachten open wat afwisseling bij de afdaling... Na 120 km. bereikten we MADURAI, waar onze vriend Fr. Kulandairaj ons opwachtte en vergezelde naar de vlieghaven.

Met vertraging vertrokken we dan naar TRICHY. Bij deze "zachte" tussenlandig rond 8 u. 's avonds bracht men een ernstige zieke op een draagberry het vliegtuig binnen. Het duurde lang en intussen werd het in dat machien snikheet.

Na nog één uur vliegen, bereikten we MADRAS, aan de Golf van Bengalen. Madras is de hoofdstad van TAMIL NADU, de deelstaat waar we zoveel plaatsen aandeden.

Niemand op de vlieghaven ! De eerste keer dat dit voorvalt... We hadden wel ons programma in het zuiden een beetje gewijzigd. Was Fr. Kurian nu wel verwittigd, of was er korrespondentie verloren gegaan ? Niet zeuren ! We pakken 2 taxis en vooruit is de weg : 20 km. rijden tot het centrum van ontwikkeling voor slum-bevolking, Asha Nivas, ons adres. Fr. Kurian wordt uit zijn bed gehaald ... en ieder van ons heeft dan weer een bed om te slapen. Het wordt een festijn van mosquitos in het warme Madras.

Zondag 31 januari, vandaag, pakken wij het wat rustiger op en na een blijde ontmoeting en gesprek met Fr. John uit Neyveli (die 4 u. bus over had om naar hier te komen) bezoeken we het

MERCY HOME, waar de adoptiejongens van Rik en Martha verbleven heeft.

RANCHI

In MADRAS bezochten wij het "Mercy Home", waar Jesudass, de geadopteerde zoon van Rik en Martha, vandaan komt. Een jonge vriend en meerdere volwassenen alsook de Zusters herinnerden zich hem nog goed. Daar zijn ook ongeveer 300 ouden van dagen ondergebracht, die anders helemaal alleen in het leven zouden staan.

Zes mensen uit NEYVELI hadden ook zeer vroeg in de morgen de reis aangevat om ons na 5 uren bus te komen vervoegen in Madras, om ons een rapport te brengen over de 2 instellingen die met de hulp van Wanakkam gestart zijn in 1975 : een atelier waar jongens getraind worden op engelse en tamul-schrijfmachines, en het naaicentrum waar nu reeds meer dan 2.000 vrouwen en jonge meisjes hebben leren naaien en stikken.

In Madras zelf is Zr. Madeleine een echte moeder voor de 60 blinde meisjes, die perfect kunnen weven en ook zingen. Onder haar begeleiding zongen ze zelfs in het vlaams van "En de pompbak..." ! De meesten van die meisjes zijn door mensen uit Antwerpen gesponsord, zoals Suchila, die veel houdt van haar meter Bertha Lambert. Zij gaf een brief mee voor haar. Suchila heeft haar moeder ZIEN vermoord door vrienden van haar vader, vooraleer zij blind werd.

In het centrum Asha Nivas (= Huis van Hoop) waar we verblijven in MADRAS, wordt hard gewerkt om de mensen uit de krotwijken - de BLUMS - tot ontwikkeling te brengen. Er zijn hier werkplaatsen waar een 300 meisjes zich met veel ijver toeleggen op applique-borduurwerk en leder-bewerking. Zij groetten ons, ook met fijne dansen en gezangen, zelfs met het frans lied : "A-louette" !

We bezochten dan ook de slums waar ze vandaan komen. Rond Madras zijn er niet minder dan 1.400 slum-wijken. Asha Nivas behartigt de zorg voor 7 van die wijken; wij bezochten er 4 van, o.a. langs de allesbehalve welriekende Coawam-rivier. Dias zullen er meer over kunnen vertellen.

We verlieten het hete MADRAS, waar we allen veel te kampen hadden met de mosquitos, om op 2 februari in te stappen in een groot comfortabel vliegtuig - een AIRBUS - met air-conditioning, voor een lange vlucht van 2 uren, 1.600 km. ver, naar Calcutta. 280 mensen aan boord. Tot onze grote verrassing merkten wij dat MOTHER TERESA ook bij de passagiers behoorde ! Ik ging haar in de naam van onze vrienden in het vliegtuig groeten. Als ik over mijn vriend, Fr. George Zwijsen uit Ranchi sprak, die met haar meewerkt, zei ze : "Hij is ook mijn grote vriend". En "Ik verwacht u; gij zijt morgen welkom in Calcutta".

In Madras hadden we 4 u. in de vlieghaven moeten wachten op het vliegtuig. In CALCUTTA aangekomen's avonds te 8 u. moesten wij 2 u. wachten op G. Zwijsen, die ons pas te 10 u. verwachtte... In India "maakt" ge tijd ! Terwijl we in de vlieghaven aan de rollende band op onze valiezen stonden te wachten, stond Mother Teresa vlak naast ons ook op de hare te loeren. Een kleine jongen loerde vriendelijk naar haar als een pak voor haar voorbijkwam, en zij lachte hem tegen. Een 6-tal oude kartonnen dozen met "Mother Calcutta" op en 3 zakken meel waren haar bagage. We gingen MOTHER TERESA helpen de pakken naar buiten dragen, tot een oude versleten koord het begaf, en de kartonnen doos openviel : kilos gebakken meel-slangetjes op de vloer !

We vroegen 2 jongens de doos terug te vullen en droegen dan alle pakken naar ~~de~~ koffer van de oude wagen, waarmee Mother Teresa in de duisternis verdween.

In het restaurant van de vlieghaven deed de bestelde beefsteack ons veel deugd, met naast ons een berg valiezen, tot G. Zwijsen dan toekwam, vergezeld van Mr. DUTT, de aannemer die zijn werken uitvoert. In 2 wagens reden we dan naar het huis van Mr. Dutt waar we, buiten ons koppel, ditmaal met 5 brave jongens de kamer deelden. Weer regelmatig bezoek van mosquitos, en buiten op straat een hels lawaai van het enorm stadsverkeer, o.a. de zeer oude "belgische" trams. Bij ons weten is Calcutta de enige stad in India waar trams rijden. Daar is het ook dat de ricksha-taxis -genre pousse pousse- voortgetrokken worden door een man.

In CALCUTTA proberen wij het wat rustiger te nemen, hoewel het onbeschrijfelijk druk verkeer door deze 10 miljoenen-stad met zijn lengte van 60 km op 30 breed, u spannende momenten bezorgt.

We willen toch op die 2 dagen, het marmeren QUEEN VICTORIA MEMORIAL met zijn museum bezichtigen, gaan winkelen in de NEW MARKET, een overdekt "indisch" ^{shopping} center, en voorzien een wandeling langs een meer, een beetje buiten de stad.

Buiten het bezoek aan de Broeders van Mother Teresa met hun 28 novicen, blijft het topmoment in CALCUTTA onze ontmoeting met Mother Teresa zelf op 4 februari. Eerst bespreekt George met haar het oprichten van een centrum buiten RANCHI voor de meer dan 1500 bedelaars- melaatsen uit de stad. Dan vertelt MOTHER TERESA ons dat er in 1981 23 nieuwe huizen voor haar zusters geopend zijn ergens ter wereld, dat er 120 nieuwe aanvragen zijn, op dit ogenblik 370 novicen, dat de zusters ook in Oost-Berlijn begonnen zijn, en dat ze binnenkort naar Polen gaat. Intussen worden de nodige foto's genomen en nadien vieren wij Eucharistie in de grote kapel, met als begeleiding het legendarisch geworden lawaai van CALCUTTA ! In de trapzaal noteren wij de engelse spreuk voor de Zusters bedoeld : "Ge neemt de armoede aan uit liefde, vooraleer ge het als zelfverloochening beleeft".

Op 5 februari staan wij allen vóór 4 u. op om weer verder te vliegen. Voor de 1 ste keer na vier weken valt er regen, neen het "giet" pijpenstelen ! Een Boeing brengt ons met veel schokken door een bewolkte hemel tot in RANCHI. Het is hier eerder koud : 14°. Wat een verschil ! Iedereen krijgt een afzonderlijke kamer, dat was lang geleden. We kunnen eens alles uitpakken en ons goed verschonen. Het wordt een rustdag met verkennng van de omgeving rond de Prabhat Tara School, door George gebouwd voor 1600 kinderen, en waar we logeren. De nieuwe afdeling, in samenwerking met VIWOS opgericht, rijst mooi uit de grond.

De 30 kinderen die George geadopteerd heeft en hier ook "wonen" verwelkomen ons 's avonds met typische dansen en gezangen. Het zijn allemaal kinderen die hij uit de grootste armoede, eenzaamheid en conflictsituaties "gered" heeft.

Zaterdag 6 februari wordt de dag van een reeks dorpsbezoeken en ontmoetingen met melaatsen, voor wie George zeer veel verwezenlijkt heeft.

's Morgens om 6 uur wonen alle kinderen de Mis bij : schoon om zien hoe die kunnen bidden : wij kunnen er een puntje aan zuigen ! Het trof mij in het hospitaal waar we de kommunie gingen

dragen aan de zieken, hoe een 8-tal politie-agenten daar voor de veiligheid van de zieken permanent blijven! Met een jeep reden we dan naar de melaatsen, kolonie van RADHA RANI. 210 melaatsen worden er door de Zusters van Mother Teresa verzorgd en wonen in mooie witte kompleksen, midden een wonderschoon landschap. We zagen de grote groene zijdewormen op de struiken die door de melaatsen zelf gecultiveerd worden. Zij bewerken ook de zijde aan weefgetouwen.

In SAPATOM stopten we bij één van de menigvuldige scholen, die George in de loop van de jaren voor de opleiding van arme kinderen heeft opgericht. In totaal krijgen reeds meer dan 10.000 kinderen een kans tot ontwikkeling. Dagelijks krijgen 800 van de armste kinderen een groentenmaal.

In het grote melaatsenkamp in JAGANNATHPUR zelf kwamen die erg toegetakelde mensen ons vriendelijk tegemoet. Verschillende melaatsen zagen af van de pokken. Hier ook veel nieuwe huisjes zoals in ADARSHNAGAR, het laatste dorp dat we bij valavond bezochten, en dat afgezonderd is van de andere, want hier wonen alleen uitgestoten harijans, de allerarmste parias.

Onder een sterrenhemel besloten we deze dag met het rozenhoedje, samen al wandelend met zijn 30, zoals het hier elke avond gebeurt. Wij zongen nog voor hen "Wees gegroet, o Sterre".

RANCHI

Op zondag 7 februari wordt hier op de koer van de grote school van G. Zwijzen - waarin we wonen - druk gewerkt van in de vroege morgen : de koer wordt geveegd, een altaar wordt opgesteld met baldakijn, banken, stoelen, planten, geluidsinstallatie, alles wordt voorzien voor het grote feest van de namiddag, dat 4 uren zal duren, te beginnen met een Mis in concelebratie. De schoonste dansen worden uitgevoerd en de mensen bieden allerlei giften aan voor hun armere medemensen, tot levende eenden en kippen.

's Anderdaags maakten wij iets gelijkaardigs mee, maar dan midden tussen de heidenen, in SINGHPUR. Alvorens te vertrekken stonden weer enkele doodarme mensen aan de deur van P. Zwijzen aan te schrijven. Ook een harijan-vrouw, een uitgestoten paria, in loddars gekleed, met baby op de arm, en naast haar een meisje

van 8 jaar, bibberend van de kou. George kleedde het meisje met een warme pull, ook de baby, gaf de moeder 10 Rs. (X 5 = 50 Bf) een deken van 25 Rs. - die hij in Ranchi kan kopen - en hij gaf haar een briefje mee voor de Zuster in het Dispensarium om haar ziek meisje te laten verzorgen. Die moeder ging dan met haar kinderen de 6 km tot HESAAG te voet afleggen, naar het Dispensarium. George zegt haar dat ze wel wat properder mag zijn en haar kinderen beter moet wassen.

Terwijl Walter en Rik 's morgens vertrekken naar JASHPURNAGAR, waar de kozijn van Walter, Pater Van Roey, en Pater Meeus werkzaam zijn, stappen de overige musketiers met George Zwijsen in een jeep van na de oorlog, 35 jaar oud! Het wordt een tocht langs smalle asfaltwegen vol putten; goed doorheengeschied, komen wij aan een weg in de jungle, onder een triomfboog van blaren. De mensen hadden hier en daar een vlag geplant, en we moesten met de jeep dwars door een rivier. Mannen uit SINGHPUR komen toegelopen met een waskom, beker en handdoek, en het wordt de eerste rituele wassing van handen en gezicht. Onze voeten worden ook besprenkeld en aangeraakt. Met muziek en een verklede dansende tovenaars worden we dan het dorp binnengeleid. Van overal komen kleurrijke groepen mensen uit de omliggende dorpen de anderen vervoegen, met grote manden op het hoofd vol rijst, graan, aardappelen, eieren enz..., en boven de mand ruikers rode bloemen, bougainvillea's. Het zijn de giften die ze P. George zullen aanbieden, voor de armen.

We zijn nu in het afgelegen gebied waar George een 20-tal dorpen bijgekregen heeft sinds verleden jaar. Een vooruitgeschoven post waar de mensen geen hindoes zijn (van godsdienst) maar heidenen. Alles is hier nog te doen. De mensen vereren nog de geesten. De enige man die aan de geesten mag offeren, de "offeraar" zat op een houten paard, boven op een berrie gedragen door zingende mannen in de stoet, en hij droeg een grote vlag.

Terwijl we de stoet volgen, een gekleurde slinger rond de hals, dansen groepen vrouwen vóór ons een ritmische Adibasis-dans.

ADIBASIS wil zeggen "oer-bevolking". Het zijn de oudste stammen die hier reeds 2000 jaar vóór Christus vertoefden, en -nu nog onderdrukt worden door de indiërs, die zich meer superieur voelen. Pater LIEVENS, de pionier die hier in CHOTANAGPUR, de streek van de Adibasissen, toekwam, wist wel waar hij moest beginnen. Dat is 100 jaar geleden, in 1885.

George is hier verleden jaar voor het eerst geweest, heeft de heidenen bijeengeroepen en gevraagd of ze akkoord waren dat hij met de opleiding van hun ongeletterde kinderen, zoals zijzelf ook zijn, zeer primitief, mocht beginnen. Tamelijk vlug heeft hij het vertrouwen van die mensen gewonnen, en in een lange smalle schuur zitten nu 91 kinderen te luisteren naar de lerares, een katholieke van hier, die uit idealisme hier gans de week verblijft om die kinderen op te voeden, terwijl haar man voor de kinderen thuis zorgt. Van George krijgt ze 300 Rs. per maand. Elke zaterdag gaat ze een heel eind door de jungle, en dwars door de rivier, te voet tot aan de baan, waar ze de bus neemt naar Ranchi. Zoals op veel plaatsen vertikt de regering het met een school te starten, en dan nemen de kerkmensen het maar op zich.

Nu is George, met de hulp van WANAKKAM - dat was ons laatste projekt vanuit Brussel - een stevig schooltje aan het oprichten op een heuvel in de jungle. Het is in aanbouw, aldôok een dispensarium om de zieken te verzorgen. Daarom zijn die mensen hier ontzaglijk dankbaar, en meteen zegt George worden zij ontvanke-lijk voor de Goede Boodschap van het Evangelie. Zorgt voor hun kinderen en zieken, uit liefde, en ze staan open.

Wij hebben een onvergetelijke indruk van dit bezoek aan SINGH-PUR. Het volk dat van overal toestroomde schatten wij op 2 à 3000. Het wordt een verwelkoming van ongeveer 3 uur, met zeker een 20-tal handwassingen! We zullen zeker met reine handen en ...voeten in Brussel terugkeren!!! Een indische priester van de streek zei dat hijzelf zo iets nog nooit had meegemaakt : dat heidenen uit zoveel dorpen zo één waren en dat er zoveel volk op de been was. De mensen die het konden hadden 5 Rs. per gezin bijgedragen.

In de namiddag kropen wij dan terug in onze jeep, zwaar geladen met de zakken met giften en nog een levende haan en kip erbij. Een spannend moment was dan nog als de jeep in volle rivier bleef steken, in een hellende positie! De chauffeur sprong in het water, werkte aan de motor en ... we konden weer voort! Avonturen maken deel uit van onze dagorde.

Op 9 februari was het dan een "eindeloze" rit, van 360 km, in totaal 9 uur rijden, en 4 maal in panne. We trokken die dag door een wild maar zeer schoon landschap, dwars door CHOTA NAGPUR

en BENDORA, waar onze Pater Lievens 100 jaar geleden de Jezuïeten-missie stichtte, en toen alles te paard afreed. In CHAINPUR bezochten wij de startende Universiteit, waar nu 600 flinke jongens en meisjes, allen ADIBASSISSEN, opgeleid worden om later de leiders van hun volk te worden. Ook weer belangrijk dat we daartoe konden bijdragen. De Jezuïeten hebben hier tot diep in de streek reuzewerk verricht. 97 % van de bevolking is hier katholiek, juist het tegenovergestelde van gisteren in SINGHPUR! Daar gaat George als een nieuwe Lievens beginnen. Dertig jongens en meisjes uit die Universiteit zijn binnengetrokken om priester of religieuze te worden. 15 nieuwe kandidaten bieden zich aan. Bij de terugkeer in de duisternis kruisten we ontelbare kudden buffels, die 7 dagen onderweg zijn van een andere deelstaat om in Ranchi geslacht te worden. De jeep moest ineens zeer hard remmen maar stootte toch op één van die beesten ! En dicht bij ons eindpunt staken we vast in het midden van een omgeploegd veld! Juist op tijd gestopt vóór een zeer diepe put, en dan maar duwen -in de manenschijn- tot de jeep uiteindelijk toch de geest gaf!

Walter en Rik kwamen ons na 3 dagen terug vervoegen. Ze hadden meer dan 600 km achter de rug en zagen er verwilderd uit (wij misschien ook). Ze geraakten niet uitgekapt over wat onze 2 stoere missionarissen van 75 en 78 jaar op 4 jaar tijd ginder hadden opgericht en gepresteerd...

Gisteren, donderdag 11 februari, was het dan met 9 terug in een grotere jeep naar VIJAYAGIRI, 70 km van hier, om de laatste km door rivieren en hobbelige berghellingen een plaats te bereiken, waar de mensen ons op 2 versierde ossewagens lieten trekken, 3/4 u. lang, tot op een jungle-plaats, waar onze vriend J. Verhaevert uit Duffel en medewerkers gezorgd hebben voor een dispensarium, een school, een klooster met zusters en een parochiehuis. Dat betekent enorm veel voor die eerder achterlijke bevolking! Detail : daar werden zelfs onze voeten gewassen en moesten we een eind ver blootsvoets op matten lopen, teken van verering. Hiermede maakt u dan weer kennis met een deel van onze belevenissen in RANCHI.

BOMBAY

Als dit 8^e verslag u bereikt, weet u intussen al dat onze vriend Gaston ons in Ranchi heeft moeten verlaten, omwille van ziekte naar België moest terugkeren. Hij was de 6^e van de ploeg die ons pas 2 weken tevoren in Kodaikanal kon vervoegen en nu moest hij ons verlaten. De laatste week kon hij dus niet meedoen. Het was een pijnlijk afscheid ; hij had zijn ongemak zeer moedig gedragen, en het was opvallend stil toen wij hem in de Boeing op de vlieghaven te Ranchi zagen opstijgen, op vrijdag 12 februari. Moest het daarom die dag 1/4 u. regenen ? Met één donderslag was die regenbui ook over, en de zon is dan op volle toeren blijven schijnen de volgende dagen. Met telkens een lekkere temperatuur van rond de 25°C.

Op de vlieghaven van RANCHI staan gewapende soldaten en politiemannen. Zij houden voortdurend iedereen in de gaten. Toen ik met mijn kleine verrekijker stond te loeren naar het vliegtuig waarin Gaston ingestapt was, om te zien waar hij zat - en... we zagen hem achteraan wuiven....- moest ik toch mijn verrekijker afgeven aan één van die gevaarlijke mannen. Hij ging ermee naar een officier om te zien of het een foto-apparaat was, want het is verboden foto's te nemen op een vlieghaven in India. Ik dacht dat ik het ding kwijt was, maar kreeg het toch terug!

's Anderdaags, 13 februari, vóór ons vertrek op dezelfde vlieghaven, hadden een paar onderwijzeressen en kinderen de weg te voet afgelegd om ons vaarwel te zeggen. We dachten dat we buiten de omheining wel een paar foto's van die groep mochten nemen, maar neen, dezelfde gewapende politieman met brede moustache kwam met zijn chef recht op mij afgelopen. Hij had die vervelende opstandige westerling herkend en hij vroeg mijn foto-apparaat... Ik gebaarde eerst van krommen haas, liet Walter een paar dingen uit zijn schouderzak halen en kon ondertussen nadenken. Uiteindelijk haalde ik dezelfde mini-verrekijker te voorschijn, maar onze vrienden hielden voet bij stuk : uw camera ! Er slot van rekening heb ik dan maar mijn film teruggedraaid en braafjes afgegeven... Spijtig van de 20 dias die er op staan, want ge kunt niet alle dagen een 50-tal neerstrijkende grote valken fotograferen... George zei dat ik moest zwijgen en niet tegenpruttelen. De chef sprak al van het Gerechtshof... De moustache lachte mij heimelijk tegen : hij had zijn slag thuisgehaald.

De meisjes schenen van de hand Gods geslagen en wuifden ons 'triestig', toe als we de boeing instapten.

Samen met George vlogen we dan naar VARANASI, beter gekend als BENARES, aan de GANGES, de brede heilige stroom van de hindoes. Op de 25 km lange weg van de vlieghaven naar onze standplaats, moest onze chauffeur, met zijn goed geladen wagen -7 mensen + de valiezen in de koffer en boven op de wagen- een krachttoer uitsteken, als hij een groep olifanten met brede vrachten op de rug, moest voorbijrijden terwijl tegelijkertijd 2 camions elkaar kruisten ! In India is dat allemaal mogelijk !

George had zijn best gedaan om een verblijfplaats te bespreken in een soort jeugdherberg YMCA. Hij kon niet weten hoe het er zou uitgezien hebben. Van buiten een riante villa, met tuin, palmbomen en een weelde van bloemen. Van binnen een donkere hoge zeer vuile stal, die nog gediend had voor het engels leger. De 3 musketiers, Walter, Rik en ikzelf, delen een kamer met 3 harde bedden, gewoon plankenwerk, vlak naast mekaar. Walter moest uit het middenste bed aan het voeteneinde springen om vrij te komen. Geen plaats om u in die kamer te bewegen. Een deur die niet meer toekop scheidde ons van ons koppel Roger en Wiske, die in een gelijkaardige situatie terechtkwamen. George zelf was kontent met een 'even vuile' gemeenschappelijke kamer!

Als we ons 's avonds neervleien, worden we eerst gedurende 2 uren vergast op een ongelooflijk hondengeblaf. Maar het ergste is dan nog die eskarils grote zwarte zagerig zoemende mosquitos die u geen minuut gerust laten. Als een luchtleger in oorlog duiken ze op en neer en bijten er maar op los. Dat bombardement belet u te slapen, en in het midden van de nacht besluiten Walter en ik op te staan, de muggen wat te verdrijven met te roken, en buiten te gaan wandelen, romantisch weg in de manenschijn. Een stel honden worden wakker en ze hervatten hun "nachtmuziek", terwijl oude stoomtreinen nog proberen te fluiten met "hese stem"...

Dan maar terug in onze schuur : de Rik gelijkt op een mummie, verdwenen met kop en al. Walter steekt zijn hoedje op, en ik mijn witte pet : het deken gaat er over, maar toch hebben we wat lucht. Onder dat baldakijn horen wij nog het gesuis van de bombardementsvliegtuigen, maar we kunnen toch wat indutten...

Om 6 u. 's morgens wordt het dan aanschuiven voor een kattewas en aan tafel blijven we in dezelfde stijl. Voorzichtig met de breakfast : Wiske dronk precies citronnelle als ze haar kop koffie verorberde...

En nu gaan we er iets van maken : eerst een proper Hotel ~~op~~zoeken, en dat lukt voor... slechts 15 Rs. meer dan bij YMCA, waar we 40 Rs. achterlieten.

Dan de fameuze tempels in VARANASI bezoeken, want deze 3 dagen wordt het wat ontspanning, samen met George. De apentempel vol van die beesten contrasteert met de propere mooie tempel van de Universiteit. Buiten de stad, in SARNATH is de bedevaartsplaats van de boedhisten, een echte oase : het doet ons allemaal deugd. Een groep Tibetanen en monniken gaan al biddend rond de reuze STUPA (monument) op de plaats waar Boedha 500 jaar vóór Christus zijn eerste sermoen hield.

Na een goede nacht - zonder 1 mosquito - staan wij op 15 februari zeer vroeg op, om te 6 u. reeds de oever van de GANGES te bereiken. Een uur varen langs de oever, bij zonsopgang en fris weer, laat u toe de biddende en badende hindoes te volgen. Twee lijken worden op een brandstapel van 360 kg hout verast. Dat duurt 3 uren? Nadien worden de assen in de stroom verspreid. Heilige mensen en kinderen (die immers onschuldig zijn) worden niet verast, maar met een steen in het midden van de Ganges achtergelaten, om er in te zinken. Ook mensen die de pokken hebben gehad, mogen niet verbrand worden. De hindoes geloven dat ze ergens door die ziekte aangeraakt geweest zijn door de godheid en dus getekend en gereinigd zijn.

Onze gids vertelt dat een wetenschappelijk onderzoek uitgemaakt heeft dat er in de Ganges geen bacteriën zijn. Moeilijk te geloven als ge die drie dode buffels zag drijven, waarvan één al goed in staat van ontbinding was en de prooi was van de kraaien... Na vergast te zijn bij hindoes thuis op een prachtig en kunstvol muziekstuk met sitar en tabla (hun trommels) reden we naar het huis van de Bisschop om er Mis te lezen, en dan was het weer inpakken en de vlieghaven vervoegen, om na een vlucht van 11/2 u. met een tussenlanding in AGRA aan te komen.

Daar stonden 3 Fathers, vrienden uit RAJASTHAN, een andere deelstaat in India, ons op te wachten. Zij wisten van onze komst en kennen ons omwille van hun projekten. Twee van hen hadden 12 u.

in de trein gezeten, de andere, Fr. Leo had 5 u. bus gereden tot DEHLI en vandaar 3 u. trein tot AGRA. Fr. Leo is het type van de zeer ~~eenzame~~ alleenstaande indische priester, zoals Fr. G. Zwijsen er veel steunt en aantrekt.

De confrater die het dichtst bijwoont, is nog 104 mijlen van hem verwijderd, anderen meer dan 200 mijlen. Het was van juli verleden jaar tot januari dit jaar geleden dat hij nog een confrater gezien had. Hij was natuurlijk bijzonder blij ons met zijn 2 confraters te ontmoeten.

In AGRA, de stad van de duizenden groene papegaaien, zijn we vanzelfsprekend de wereldberoemde TAJ MAHAL gaan afzien. Een spierwit reusachtig mausoleum, met inlegwerk van edelstenen en gekleurd marmer. Gans het complex is in wit marmer en dateert van de XVIIe eeuw.

's Anderdaags, 16 februari, nog een kort bezoek aan het Rode Fort, en wat gaan shoppen, en dan was het een afscheidsmaal met Fr. George Zwijsen in het Kwaliteits-restaurant : Kip met mayonaise. De Boeing bracht ons met veel schokken doorheen de wolken naar de hoofdstad DELHI, waar we nog 2 u. samen wonen met George omwille van de aangekondigde vertraging van het volgend vliegtuig !

Vaarwel, George ! Hou moed, stoere missionaris. Wij zullen nooit vergeten wat we bij u allemaal zagen, het reuzewerk dat ge daar presteert, vooral bij de allerarmsten. Wij blijven u steunen en nemen met ons mee de nota's van de 10 projecten die we bij u opschreven.

In DELHI stappen wij samen met 300 mensen de grote AIRBUS in, en het is weer 1u30 vliegen, en stijgen tot 9000 m om de wolkenlagen te vermijden. De piloot verwittigt ons dat er veel AIR-TROUBLE is, en inderdaad dat enorme gevaarte wordt het speelgoed van wind en wolken. We worden goed doorbeengeschud : zo'n vliegtuig moet toch enorm sterk zijn.

En het wordt dan een opvallend zachte landing in BOMBAY, waar 28^e wordt aangekondigd. Wij zijn terug op onze vertrekbasis en hebben de ronde van India (+ Sri Lanka) achter de rug.

Bij een bevriende indische priester, Fr. Austin, voormalige nationale proost van de KAJ in India, krijgen we goede kamers, toch ook bevolkt met zwarte mosquitos, in zijn home met 200 jongens, wezen en kinderen van het gerecht.

De 2 volgende dagen, 17 en 18 februari, kunnen we niet veel doen of gaan bezoeken, en het is ook onze intentie niet. Er moet nog wat geschreven en geregeld worden, en wij houden nog een WANAKKAM vergadering om alles te evalueren en de lijst van onze projecten op punt te stellen.

BOMBAY is een stad van 85 km² en 8 miljoen inwoners. Ge zit gemakkelijk één uur in de wagen om geen te grote afstand af te leggen, gezien het onbeschrijfelijk druk verkeer. Als ge stopt, komen bedelaars en verminkte mensen om hulp smeken. Dat klein meisje liep nog wuivend achter de wagen, zo gelukkig omdat ze iets kreeg, en die erg toegetakelde melaatse kon amper het briefje van één roepie tussen 2 stukken vingers aannemen.

Het valt op in BOMBAY dat er toch zoveel duizenden mensen op de stoep leven en slapen, onder de blote hemel en onder vuile plasticenschutsels. Zonder te spreken van de ontelbare slums die contrasteren met de hoge moderne gebouwen.

Bij de SABENA gingen wij dan onze vlucht naar België laten confirmeren, en met Jane Fernandes, de verantwoordelijke voor de adoptie in India, gingen we alles regelen omtrent de 13 kinderen die wij voor hun adoptie-ouders in België meenemen. Er zijn 2 babies bij van 1981 en die krijgen een mand, de andere 11 elk een zetel in het vliegtuig. Wij zullen met ons 5 midden tussen de kinderen zitten.

In BOMBAY zijn we dan ook het St. Joseph's Home gaan bezoeken, waar Shabir, de oudste adoptiezoen van Wiske en Roger vandaan komt. Deze laatsten waren overgelukkig bij het ontmoeten van mensen, die Shabir nog goed gekend hebben.

Onze goede vriend Cliffy SALDANHA, nationale voorzitter van de Kristelijke Arbeidersbeweging in Indie, is 3 jaar geleden plots overleden. Wij zijn dan ook naar het kerkhof geweest, en hebben samen met zijn vrouw en 2 zonen gebeden aan zijn graf.

Wij gaan nu inpakken en straks met onze grote familie van 13 kinderen vertrekken naar de vlieghaven van BOMBAY. In onze valies dragen wij 53 projecten mee, in onze geest de herinnering aan zoveel vrienden hier, aan zoveel ervaringen en avonturen, aan een diepere vriendschap en inzet binnen onze ploeg zelf, en in ons hart een grote dankbaarheid tegenover de Heer, die ons beschermde en inspireerde. In de dankmis straks gedenken wij dan ook onze vriend Gaston en zijn familie.

Wij ONTVINGEN hier meer dan we gaven, vooral aanmoediging en vriendschap. Daarom besluit ik dit verslag met de spreuk die we ergens noteerden :

"WHO WE ARE,
WHO WE BECOME,
IS DETERMINED
BY THOSE WHO LOVE US"

"WIE WE ZIJN,
WIE WE WORDEN,
WORDT BEPAALD
DOOR HEN
DIE ONS LEIFHEBBEN"

ROGER CROEGAERT